
Co dělá dobrého experta

Co dělá dobrého experta

LIDOVÉ NOVINY

16.5.2011 Lidové noviny strana 17 Názory, PETR PAVLÍK, POLEMKA

Ve svém článku „Co dělá dobrého učitele“ (LN 9. 5. 2011) se Daniel Mních jal vysvětlovat oprávněnost doporučení NERV nevyžadovat od učitelů druhého stupně základních škol magisterský vysokoškolský titul.

Bohužel jen názorně ukázal, jak oprávněná je skepse akademické obce, pokud jde o analýzy a doporučení NERV (alias Neoliberální Ekonomové Rozumí Všem).

V normálním vědeckém provozu musí jakákoliv doporučení stát na podložené a konzistentní argumentaci.

Je proto na místě se ptát, na jakých datech například Daniel Mních zakládá tvrzení, že si pedagogické fakulty „v průměru zapisují zájemci o studium, kteří se jina nedostali“? Jaká expertiza opravňuje jeho, ekonoma, mluvit o formálních nedostatcích pedagogického vzdělání? Na jakých výzkumech stojí teze o přehnaném důrazu na vstřebávání deklarativních vědomostí a zanedbávání operačního vědění na českých pedagogických fakultách?

Odpověď je zřejmé: „Na žádných.“ Proč by si jinak autor vypomáhal berličkou: „Možná je to i náš případ.“ Tento styl je ale pro výstupy NERV typický, ideologie nahrazuje expertizu, autoritativní tvrzení nahrazují argumenty.

V každém případě je „možná“ velmi chatrný základ pro reformy, které nám stále vnucují.

I když se ale autor pustí na půdu, kde se považuje za experta, nedokáže se vyvarovat školáckých chyb. Jak například ze skutečnosti, že na vysoké školy dnes nastupuje polovina věkového ročníku, vyplývá, že na pedagogické fakulty již dávno nemíří intelektuální elita? Co když intelektuální elita směřuje výlučně na pedagogické fakulty a zbytek na jiné školy?

Je prostě chybou (ecological fallacy) předpokládat, že statistické skupiny jsou homogenní, a tedy že statisticky zjištěná charakteristika skupiny platí i pro různé podskupiny.

Kauzalita a korelace jsou dvě různé věci. Když Daniel Mních tvrdí, že „mezi délkou vysokoškolského studia či druhem diplomu na jedné straně a reálnou kvalitou učitele na straně druhé žádný silnější kauzální vztah neexistuje“, bohužel tyto dva koncepty zaměňuje. Jiná věc je, že zahraniční výzkumy vesměs ukazují pozitivní korelaci, která se však Danielu Mníchovi nezdá dost silná (!). Jinými slovy, zahraniční výzkumy jsou v rozporu s doporučením NERV.

Ve vědeckém provozu musí doporučení stát na podložené argumentaci. Na jakých datech se zakládá tvrzení, že pedagogické fakulty si zapisují zájemci, kteří se jina nedostali?

O autorovi PETR PAVLÍK, Fakulta humanitních studií UK